

stojane. Čudno se nam zdi, da morejo ljudje iti za takimi surovimi ošabnežema. Binkoštni pondeljek smo bili priča, kako sta zvalila v Virčevi gostilni po svojem enakovrednem tovarišu Delobstu jednega uglednega občinskega odbornika od SLS stranke k svoji gosposki mizi, rekoč, naj pride pit. Komaj se približa ta njihovi mizi, ga župan Ročnik v divji surovosti obsiplje z nazduhtečimi cvetkami iz njegovega »Kmetijskega lista«, grozi s pretepom in vrže z vso silo stol proti njemu. Pozivamo odbornika, da sodnijsko postopa proti temu nasilnemu surovežu, naj si je tudi župan in veleposesnik in lesni trgovec, ki s svojo lesno trgovino guji zlasti nas Razborčane. Vsak je bil še opeharjen, ki mu je les prodal.

Gibanje Orla v Smartnu pri Slovenjgradcu in sokolske »cvetke«. Zelo redko kedaj slišite g. urednik kako novico iz Smartnega. Da si ne boste mislili, da smo mi šmarčani čisto zadnji, poslušajte, kako zanimive reči se gode pri nas. Dne 27. maja se je vršila pri nas tekma koroške orliške srenje. Veliko je bilo zanimanje za to tekmo, vključno temu, da so bili povabljeni samo starši Orlie in gojenk, zbrala se je na lepo okrašenem telovadščem velika množica ljudi. Ogromna večina šmarčanov je navdušena za Orla, a imamo pa tudi nasprotnike, njim na čelu stojita — kakor menda tudi po drugih farah — dva učitelja »vzgojitelja«. Eden izmed njih je izlil svojo onemoglo jezo nad Orlieci, da ne binkoštni pondeljek. Orlie so šle k večernicam in so ga dostojno in mirno pozdravile. Mož pa je kričal nad njimi, kakor kak vaški pobalin in jih celo ozmrejal z babami. Ali ni res gospod urednik, da je to lep vzgojitelj? Po rajnem »Narodnem listu« so že blatili našega g. kaplana, češ, da dela preprič v fari, ker je ustanovil orliški krožek in sedaj se že fanje pridno vadijo v telovadbi. Dne 27. maja so pa sami pokazali, kdo hoče imeti preprič. Ravno na dan tekme so povabili iz Slov. Gradca nekaj sokolskih vroečkrnežev, da bi prišli šmarčane navdušiti za Sokola. Zapravili si bomo dobro, kje se je zbrala ta čedna družba. Bilo je to v gostilni gospoda Mikoliča, katerega mi podpiramo z našim denarjem. Sedaj so se nam že odprle oči, da ne bomo več kupovali pri tistem, ki se nam v obraz sladka, pod svojo streho pa sprejema brezverske Sokole. Starši si bomo tudi dobro zapomnili, kdo se je udeležil ustanovitve Sokola in kdo se je za to najbolj trudil. Bil je to seveda naš dični g. nadučitelj, ki vedno zatrjuje, da se ne briga za politiko — na drugi strani pa je tako predrzen, da upa nam katoliškim staršem po šolskih otrocih pošiljati vabila za shode liberalnega velikana dr. Kukovca. Svetujemo vam, gospod nadučitelj, da nas ne izzivate, sicer vam bomo bolj natanko izprašali vest. Ustanovitev Sokola je bila precej klaverna, ker je samih šmarških Sokolov bolj pičlo število, so povabili tudi Sokole iz Slov. Gradca. Med to dično družbo smo videli tudi visoko liberalno inteligenco ter dičnega šmarškega farana Verdineka, p. d. Kralja, ki se je pustil ločiti od prave žene in živi že več let z drugo. Da bi jih več privabili, so jim obljubili, obleko zastonj. Mislim, da si bodo starši dobro premislili, predno bodo pustili svoje sinove k brezverskemu Sokolu. Že na dan ustanovitve so pokazali, kaj znajo. Ko so namreč Orlie iz Prevalj šle k vlakcu, jih je ta čedna družba sprejela z divjim kričanjem sokolske koračnice. Posebno se je odlikoval dr. Pernat, odvetnik v Slov. Gradcu, kateremu toplo priporočamo, naj si večkrat prebere knjigo o lepem vedenju.

Mati ubogih umrla. Od Sv. Frančiška v Savinjski dolini poročajo: Preteklo soboto, dne 2. rožnika, smo izročili materi zemlji blago in krščansko ženo Mazejevo mater iz Okonine. Rajna je bila res vzor krščanske gospodinjice, kar spričuje tudi to, da se v hiši pri Maziju ne nahajajo veri sovražni listi, ampak je že od nekdaj pri hiši »Slov. Gospodar« kot star prijatelj in še več drugih krščanskih listov. Nismo si mislili, ko smo tik pred volitvami imeli volilni večerni sestanek pri Maziju, da se bomo tako kmalu ločili od nje, od one, ki nas je bodrila za našo krščansko SLS. Kako spoštovana je bila, je pokazal njen pogreb. Ni bila zastopana le domača župnija, ampak tudi sosedne, saj blago ženo je vsled njene radodarnosti spoštovalo vse in po vsej pravici se lahko reče, da je bila umrla mati ubogih. Počivaj v miru blaga žena! Njenemu možu in otrokom pa naše odkritosrčno sožalje!

Šmarčani in okoličani, bodite zavedni naši pristaši v vsakem oziru! Iz šmarja pri Jelšah nam poročajo: »Slov. Gospodar« je hvalevredno pozval slovenske kmete na bojkot napram vsem liberalnim zavodom, ki podpirajo Orjuno in demokratsko centralistični tisk. — »Gospodar« je pa pozabil, da imamo tudi pri nas v šmarju Posojilnico, ki je skoz in skoz demokratska in sramota za vsakega šmarčana in okoličana ki bi nalaгал svoj denar v ta zavod, ki podpira brezverskega Sokola, razbojniško Orjuno in druga demokratska divjaštva. Zavedni šmarčani, posnemajte glede zavednosti Slov. Bistričane in obrnite hrbet liberalni posojilnici, katero naj odslej podpirajo šmarški liberalni šolniki, advokati in Sokoli, ne pa krščanski kmetje, ki so zvesti pristaši ljudske stranke. Dragi kmeti šmarčani in okoličani, ven z vašim z žulji prisluženim denarjem iz liberalne posojilnice! Prihodnjič nekaj več o tem denarnem zavodu!

Umrla je cvetka. (Dopis iz Verač pri Kozjem.) Dne 23. maja smo spremili k zadnjemu počitku učiteljico, 31letno devojko Marico Bovha-tovo, ki je po kratki, a mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Bogata dobrih del se je preselila od nas v boljše življenje tja med krilate, katerim je bila v življenju tako zelo podobna po svojih vsestranskih vrlinah in krščanskih čednostih. Pri odprtem grobu je imel pretresljiv poslovilni govor domači č. g. župnik, spominjaje se njenih zaslug. Zadnji čas je službovala kot učiteljica v Sevnici. Ni

služila iz dobičkarije, pač pa iz pravega idealizma, iz ljubezni do malčkov in svojega leptanega naroda. Iz naroda je vzrasla, za narod je hotela delovati in se zanj žrtvovati kot nekdan njen sedaj že v Bogu počivajoči oče, nepozabni nam Jakob Bovha. Ti pa, Marica, spavaj mirno v domači zemlji na strani svojega očeta! Razočaranje Te je spremljalo na potih Tvojega življenja, želje se Ti niso vse izpolnile. . . Pa jedna se Tebi je želja spopolnila, truplo v domači zemlji leži. . . Tvoj duh bo pa živel še dalje med nami ter nas bodril k dobremu, vzvišenemu. . . Tvoji ideali ne bodo zamrli, udeleževali se bodo po tistih, ki si jim bila vodilo in vzor! Šla si po plačilo k Bogu, kjer ni sovražstva, ne hinavščine, kjer tudi ni — prevar!

Iz kozjanskega okraja nam poročajo, da tudi pri njih vojaška oblast zahteva, da morajo kmetje pripeljati vso živino in vozove iz celega okraja v trg Kozje na pregled. Ta neumestna zahteva vojaške oblasti je povzročila med ljudstvom veliko razburjenje, ker kmetje ravno sedaj, ko je toliko dela, nimajo mnogo časa goniti živino na pregled v tako oddaljen kraj, kot je trg Kozje. Zakaj pa ne bi vojaška komisija potovala po občinah, kjer bi pregled izvršila hitreje in brez vsake škode za kmete. Tako pa morajo kmetje zamuditi celi dan, če hočejo, da jih vojaška oblast ne kaznuje, ako ne priženejo živine na pregled. Opozorjamo naše poslance, da to zadevo uredijo, da ne bo ljudstvo trpelo škode.

Tajništvo SLS v Kozjem uraduje doma tri dni v tednu in sicer: v torek, četrtek in petek. Ostale dneve je tajnik na potu. Toliko v vednost strankam, ki prihajajo v tajništvo po pojasnila.

Organizatorično delo pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Tudi pri nas napredujemo. Pred dvema leti se je pri nas osnovalo Kat. slov. prosvetno društvo, v katerega je dosedaj včlanjenih 52 moških in 69 ženskih članov. S svojo pridnostjo in štedljivostjo si je društvo v teku dveh let nabavilo lastne kulise in oder. Dne 27. 5. t. l. je društvo igralo že na lastnem odru, ko je vpriporilo 2 igri: »Razvalina življenja« in »Vse naše«, katerih čisti dobiček se je v znesku 1935 K podaril ustanovi za nabavo svetogorskih zvonov. Burno ploskanje mnogobrojnega občinstva je pričalo, da so igralci nad vse krasno izpolnili svojo nalogo v eni izmed težko vpriporljivih ljudskih dram ter da se zanimajo zadelo na prosvetnem polju.

Od Sv. Ruperta nad Laškim. Tukaj smo imeli komisijoneli ogled zaradi železnice, ki se gradi k rudniku Trobni dol. Pri tej priliki smo šele prav spoznali, kakšen prijatelj kmetov je propadli kandidat liberalcev dr. Roš. Ko je član okrajnega zastopa kmet Hrastnik zahteval vstrib Pusaarjevega mlina oporni zid in ograje za cesto, je rekel dr. Roš, da naj to okrajni zastop napravi. Ko mu Hrastnik odvrne, da ima okrajni zastop drugih izdatkov zadosti, ne pa da bi popravil škodo na okrajni cesti, povzročeni po družbi, je dr. Roš ježno zakričal: »Zakaj ste jo pa prevzeli, to cesto? To je klerikalno gospodarstvo! Dolga leta smo Sentruperčani in drugi prosili, da bi se omenjena cesta prevzela od okrajnega zastopa, ali vse zastonj, dokler so imeli liberalci pri okrajnem zastopu odločilno besedo. Ko pa je dobila SLS v okrajnem zastopu večino, kar ji tudi po pravici gre, je pa prevzel okrajni zastop na prošnjo štirih občin to cesto, dasiravno si je dr. Roš na vse načine prizadeval, da bi to preprečil, ali pa ovrgel, ko je lansko leto okrajni zastop prišel po krivici zopet v liberalne roke. Tako smo torej prav spoznali tega kmetskega prijatelja. Čisto prav je imel kmet Hrastnik, ko mu je povedal, da se njemu škoda zdi tistega denarja, če ima kmet ali delavec kakšne koristi od njega, za bogate družbe se mu ga pa nič ne toži. Takšni prijatelj kmeta stel Kmetje, dobro si ga zapomnimo!

Siromašna vdova, kateri je pred kratkem mož po dolgoletni bolezni umrl ter jo zapustil z majhnim otrokom, se obrača na blaga srca, ki bi ji hotela priskočiti na pomoč z kakoršnimkoli zneskom, da se reši iz bednega položaja, v katerem se sedaj nahaja. Blagohotne darove sprejema župnijski urad sv. Petra in Pavla v Ptujcu.

Vozni red, veljaven od 1. junija 1923 se dobi v Ciri- lovi tiskarni. Cena komadu 1 dinar, po pošti 40 par več. Poleg južne železnice so objavljene še sledeče proge: Celje—Dravograd, Ljubljana—Kamnik, Ljubljana—Jesenice—Trbiž, Kranj—Tržič in Jesenice—Bohinjska Bistrica. Priporočamo ga zlasti turistom, ker zavzema vsled svoje ročne oblike jako malo prostora.

Znana dežnikarna Vranjek v Celju se je iz sedanjih svojih prostorov na Slomškovem trgu št. 1 preselila na Kralja Petra cesto št. 25, v bivšo graško mitnico. Jo priporočamo našim bralcem!

ORLOVSKI VESTNIK.

Srenji Mariborskega orlovskega okrožja naznanite pravočasno srenjske svete za mesec junij.

Vsem odsekomi! 1. V mescu juniju se morajo vršiti občni zbori pri vseh odsekih. 2. Odseki morajo te občne zore pravočasno javiti potom srenje ali okrožja na OPZ. Mesečne in naraščajske statistike naj se pravočasno izpolnijo in oddajo na srenjskih svetih. 4. V mesecu juniju se bodo pri vseh odsekih izvršile poslovne in tehnične revizije.

Naraščajske statistike. S tem mescem pričnemo izdajati naraščajske mesečne statistike. Nujno prosimo, da odseki posvetijo čimveč paznje naraščaju. Naj se vidi na teh statistikah napredek tudi pri naraščaju. Vodja naraščaja naj pravočasno preskrbi odsekovnemu tajniku podatke za naraščajsko statistiko, da ne bo treba ponovnih opominov za nje.

Katoliški shod. Vsem odsekom se naroča, da goje telovadbo, v prvi vrsti proste in redovne vaje, da skrbje

za nabavo telovadnih oblek in krojev, da potom »Čebe-lice« zbirajo zneske za vožnjo v Ljubljano, da goje petje in pridobivajo novih članov. Vsak odsek naj vpošlje okrožju takoj število telovadcev, ki bodo nastopili pri kat. shodu.

Vsem odsekomi! Odpošljite v najkrajšem času mesečne statistike. Pošljite takoj izpolnjene članske listke okrožju. Odseki, katere to zadeva, naj store čimpreje svojo dolžnost.

Odseki srenje Studenci. Dne 17. junija t. l., ob pol 10. uri predpoldne se bo vršil v Mariboru v Lekarniški ulici občni zbor srenje Studenci. Udeležba obvezna za odsek St. Janž na Dravskem polju, Sv. Martin pri Vurbergu in Studenci. Po možnosti naj pridejo vsi odborniki.

Telovadni odsek Orel pri Sv. Juriju ob Taboru priredi v nedeljo, dne 17. t. m., igro »Mala pevka.« Med odmorem sodeluje pevski zbor.

Gospodarstvo.

VINARSTVO.

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je imel dne 2. junija t. l. ob zelo dobri udeležbi odborovo sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Posvetovanje glede sprememb nekaterih paragrafov svojčas vladni predloženega »Novega viničarskega reda«, ki se namerava v najkrajšem času uzakoniti.
2. Vinska kriza in posvetovanje o korakih, kako ji opomoči.
3. Posvetovanje o prireditvi vinske razstave povodom letošnje industrijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru, eventualno drugod.

Ad 1. Novi viničarski red se je sprejel z majhnimi spremembami besedila prvotnega osnutka, ki ga je predložila pokrajinska uprava za Slovenijo centralni vladi v uzakonitev. Le glede poravnave sporov med viničarji in vinogradniki (§ 35) zahteva odsek, da se ustanove namesto v novem viničarskem redu predvidenih komisij v smislu občinskih posredovalnih uradov stalne okrajne viničarske komisije, kakor jih je prvotno predlagal odsek. Ob enem zahteva odbor, da naj se ukrene vse potrebno, da bo vino, ki ga dobe viničarji kot tantijemo, trošarine prosto. Tudi se ponovno zahteva, da naj bodo viničarji deležni pravice davkaproste žganjekuhe za tro pine ali sadje, ki ga dobe kot deputat, ne glede na to, da-li se posluži vinogradnik sam te pravice ali ne.

Ad 2. V svrhu ublažitve vinarske krize se je sklenilo obrniti se ponovno na centralno vlado in parlament s posebno spomenico, s konkretnimi predlogi glede pospeševanja izvoza vina, glede porabe vina za destilacijo, glede fabrikacije octa (jesiha) iz vina in sadja, kakor tudi glede zabranitve uvoza tujih vin, alkoholnih pijač in alkohola sploh, glede zabranitve razpečavanja koncentriranih ocetnih esenc, glede zabranitve izdelovanja žganja iz umetnega alkohola itd. V posebnem se zahteva obrniti vso pozornost predstoječim trgovinskim pogajanjem z Italijo in Avstrijo in da se v svrhu zaščite vinarstva tem pritegne vinarske veščake kot eksperte. Povdarjalo se je, da je za slovensko vinogradništvo začasno avstrijski vinski trg življenjska potreba in si ga moramo pridobiti, če nečemo propasti.

Od vseh govornikov se je naglašalo, da žal odsek, — čeravno se je že opetovano obrnil s prošnjami in molodovanjem na vlado in opozoril vse parlamentarne klube na pretečo vinsko krizo in posledice, ki jih bo imela — do danes ni našel prav nobenega razumevanja za te svoje težnje. Odsek se obrača takorekoč v 12. uri še enkrat na vse meročajne činitelje s prošnjo ter jih roti, da naj njegove predloge uvažujejo, dokler še ni prepozno. Veliko se je že zamudilo. Če se zamudi še ta prilika, drvim vinogradniki v propast!

Ker je statistika v zadevi vinske produkcije in porabe vina popolnoma nezanesljiva, kar pričajo tozadevne številke, ki se navajajo od raznih strani in diferirajo kar za milijone hektolitrov, se je nadalje sklenilo, za-prositi centralno in pokrajinsko upravo, da čimpreje skličejo enkte, v katerih se naj za vsako pokrajino in za celo državo čim natančneje ugotovi: 1. velikost vinogradov; 2. množina povprečnega vinskega pridelka; 3. domača potreba vina; 4. poraba vina za destilacijo in 5. velikost konzuma v vsaki provinci in se dobe na ta način zanesljive številke o vinskih zalogah, ki preostajajo za izvoz.

Ad 3. Vodstvo odseka se je pooblastilo prirediti, če se oglasi dovolj visoko število udeležencev, tudi to leto vinsko razstavo za svoje člane povodom pokrajinske industrijsko-obrtne vzorčne izložbe od 15. do 26. avgusta t. l. v Mariboru, kakor tudi prevzeti vodstvo udeležitve svojih članov na vinski razstavi, oziroma vinskem sejmu, ki ga priredi v jeseni poljedelsko ministrstvo v Beogradu za vina iz cele Jugoslavije.

OKLIC NA VINOGRADNIKE!

Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru namerava prirediti — če se oglasi dovolj veliko število udeležencev — povodom pokrajinske industrijsko-obrtne vzorčne izložbe v Mariboru od 15. do 26. avgusta t. l., vinsko razstavo, kakor tudi prevzeti vodstvo udeležitve na vinski razstavi, ki jo priredi poljedelsko ministrstvo v jeseni v Beogradu za vina iz cele Jugoslavije.

Vinogradniki, ki se hočejo udeležiti s svojimi vini ene ali druge ali obeh prireditev, se vabijo, da nemudoma, najkasneje pa do dne 20. t. m. naznanijo, koliko vrst vina (sorto, letnik, vrh) nameravajo razstaviti. Od vsake vrste vina se mora poslati na mariborsko vinsko razstavo po 25 butelj, na beogradsko pa po 50 butelj

po sedem desetink litra. Za buteljke mora skrbeti vsak razstavljač sam in se mu iste po razstavi vrnejo; le manjšim kmečkim posestnikom jih posodi odsek, v kolikor jih ima na razpolago.

Od razstavljenega vina se mora prepustiti v svrhu kritja razstavnih stroškov — za mariborsko vinsko razstavo polovica, za beogradsko vinsko razstavo pa vso razstavljeno vino. Za ostalo na mariborski vinski razstavi razstavljeno vino se povrne razstavljalcem in sicer: za vino iz leta 1922 po 4 D, za vino starejših letnikov pa po 8 D za buteljko.

Vinogradniki, zavedajte se težkega položaja, v katerem se nahaja naše vinogradništvo, ki je nastal vsled vinske krize, in ocenite veliko vrednost reklame, ki se dela za naša vina s takimi prireditvami! Vино, ki ga širite v propagandne svrhe, je dobro naložen kapital, ki se bo bogato obrestoval.

Natančnejša pojasnila o obeh prireditvah se na razpolago proti vpošiljati poštne znamke za 1 D.

Vinarski in sadjarski odsek.

Stanje vinogradov je v splošnem prav zadovoljivo. Mladike so pol metra dolge in kažejo precejšen nastavek. Ugodno, solčno vreme in toplota vplivata blagodejno na razvoj trsa, ki bujno raste. Druga kop gre h koncu in pletvina se pričinja. Prvo žveplanje je izvršeno, prvo škropljenje pa pride sedaj na vrsto, oziroma se že vrši. Izmed živalskih trsnih škodljivcev se opazja v večji meri trsni sukač, ki suče znane cigare, da v njih odloži svoja jajca. Marljivi vinogradniki pobirajo te zavitke in jih sežigajo. Tu in tam se je izmed trsnih boleznih pojavil suh, črn in rdeč pikež, posebno na šiponu. V splošnem pa se vinogradniki nič kaj prav ne veselijo lepih gor, ker imajo še kleti polne lanskega vina. Mnogi so tudi že začeli primerjati gorice s travnikom in so izračunili, da jim travnik v sedanjih vinskih krizi več nese, kakor gorice. Iz travnika bodo dobili na oral nad 3000 kg sena in otave in ako računajo kilogram sena po 4 K je to 12.000 K brez posebnih stroškov, dočim jim bo gorica dala morda 1500 litrov mošta po 12 K to je 18.000 K, od katerih pa se morajo odšteti ogromni pridelovalni stroški, davki, dohodnina itd., tako, da pri tej ceni še doplačajo težke tisočake, ne pa, da bi imeli kako korist. V splošnem se vidi, da pridejo za naše vinogradništvo hudi časi, ako ne bo izvoza. Saj že stane oral novega vinogradniškega nasada daleč čez 100.000 K in se pri sedanjih cenah vina nikakor več ne izplača.

Proda kolje ali ga zamenja za vino. Naš vrli somišljenik in vinotržec g. Franjo Gnilšek v Razlagovi ulici v Mariboru je dobil več vagonov kalanega in žaganega kolja, katerega proda ali zamenja za dobro vino. Gosp. Gnilška toplo priporočamo vsem vinogradnikom!

BODOČNOST KMETIJSTVA.

F. Rudl.

V predzadnji številki «Slov. Gospodarja» sem začel razmotrivati proračune posameznih kulturnih rastlin oziroma postavljati kalkulacije, koliko je mogoče doseči pri tej ali oni rastlini množinskega in gmotnega uspeha pri sedanjih trgovskih cenah.

Videli smo, da je gmotni speh na 1 kv. meter zemlje pri pšenici od K 1.26 do K 3.42, pri krompirju pa od K 0.21 do K 14.21.

Ker pa kmet ne more samo pšenice ali krompirja sejati ter saditi, ampak je prisiljen tudi druge manj dobičkanosne rastline gojiti preidemo na:

račun za 1 ha travnika.

Za izčrpanje gnojilnih snovi iz zemlje, katere so morajo potom gnojila dostaviti, računamo za en cent, to je 100 kg pridelanega sena, 1,6 kg dušika, 1,3 kg kalijevega oksida, 0,4 kg fosforne kisline.

1 kg dušika stane danes približno 48 K, (pa ga ne bom računai, ker travnikov vobče ne gojimo z umetnim dušikom), 1 kg kalijevega oksida stane približno 15 K in kg fosforne kisline pa 43 K. Torej stanejo gnojilne snovi za 100 kg sena skupaj K 36.70.

Travnike razdelimo na tri razrede:

razred	I.	II.	III.
1 ha dal sena in otave kg	7000	4000	1000
Stroški za gnojila	2569.—	1468.—	367.—
Dohodnina in davki	3370.—	2176.—	764.—
Težaki 50, 24, 11 a 80 K	4000.—	1920.—	880.—
Vprega 4, 3%, 3 parov a 588 K	2352.—	2058.—	1764.—
Skladanje in zavarov. krme	1631.—	932.—	233.—
Stroški skupaj K	13922.—	8554.—	4008.—
Povprečna sedanja vrednost sena blizu trga a 75 K	35000.—	20000.—	5000.—
Dohodki skupaj K	21078.—	11446.—	992.—
Dohodki na 1 kv. m zemlje K	2.11	1.14	0.09

Zopet vidimo, da slabi travniki dajejo komaj 9 vinarjev gmotnega uspeha na kvadratni meter zemlje, in travniki prve vrste pa K 2.10, izjemoma blizu mestnega trga pa tudi do 3 K dobička.

✓ Račun za 1 ha štajerske detelje.

Da detelja daje 6000 kg krme (inkarnatova pa po 3600 kg) in vsebuje pri vsakih 100 kg sena 1.97 kg dušika, 1.83 kg kalijevega oksida in 0.56 kg fosforne kisline.

Dušik se zopet ne računai, ker detelja ima posebno zmožnost, da nabira in porabi dušik iz zraka, ter obogatit s tem dotično zemljo.

Stroški za gnojilne snovi skupaj	3091.80
Seme 21 kg a 180 K	3780.—
Delež na davkih in dohodnini	1252.—
Težaki za setev, vlak, žetev itd. 40, a 80 K	3200.—
Vprega 5 parov a 588 K	2940.—
Skladanje (skladišče) in zavarovanje detelje	1631.—

Stroški skupaj K 15894.80

Povprečna vrednost kg detelje 6 K skupaj 36000.—

Dohodki skupaj 20105.20

To je na 1 kv. meter zemlje 2 K.

Ta dobiček 2 K za 1 kv. meter velja, če v resnici vnovčimo deteljo po 6 K za kg.

Pri dobrih dojnica in pri sedanjih mlečnih cenah se to doseže, ravno tako pri konjih, ki vozijo.

Račun za 1 ha koruze.

Daje 1600, 2400 in do 4800 kg zrna, povprečno 2400 kg na ha. Slame in stročja pa še enkrat toliko.

100 kg zrna in 200 kg slame in stročja vsebuje 2.56 kg dušika, 3.58 kg kalija in 1.33 kg fosforne kisline.

Za 2400 kg zrna in 4800 kg slame je redilnih snovi 61.44 kg dušika a K 48 je 2949.12 K, 85.92 kg kalija a 15 K je 1288.80 K, 31.92 kg fosforne kisline a 43 K je 1372.56 K. Stroški za gnojila 5610.48 K. 50 kg semena a 13 K je 650 K, težaki 60 dnevov a 80 K je 4800 K, vprega 10 parov a 588 K je 5880 K, skladišni stroški 2620 K, stroški skupaj 19.560 K, dohodki za 2400 kg zrna a 11 K je 26.400 K, za 4800 kg slame a 1 K je 4800 K, dohodki skupaj 31.200 K, dobiček znaša 11.639 K. Torej dobimo pri srednji trgtvi na 1 kv. m K 1.16 dobička, če pa slame ne računimo, pa samo okoli 70 v.

Kakor vidimo, našemu kmetu tukaj ni svetovati, da bi za trg prideloval koruso, ampak le za domačo potrebo.

Slabše pa izidejo računi pri žitu in ovsu, katera naj kmet prideluje samo za lastno potrebo in nikakor ne za trg.

Posebnosti so potem oljate, medicinske in naravne rastline. Dotične ne spadajo v navadno kmetijstvo, ampak v špekulacijo, ki se vobče ne posreči. Pri dotičnih je potrebno še več pozornosti in požrtvovalnosti.

Kakor smo videli pri naših navadnih kmetijskih rastlinah, se sme računati 50 v do 2 K dobička na 1 kv. m zemlje, to je 2800 do 11.400 K dobička na 1 oral in na 10 oralov desetkrat več, torej na 28 do 114 tisoč K, kakor je pač letina, gospodarstvo in priložnost prodaje. Kateri nima dobrega orodja, stanovanja in obleke še od poprej, z navedenim dobičkom ne izhaja, če je prisiljen potrebščine na novo nabaviti in če nima zanesljivih ljudi in mu slabo vreme vrhu tega uniči trgateg.

Krasen uspeh umetnega gnojenja. Tvrška Toneje in Rozman ima v svoji izložbi na Aleksandrovi ulici 35 razstavljen rastoči ječmen, gnojen z umetnim gnojilom. Ječmen je že sedaj čez 100 cm visok ter je pognojilo iz enega zrna po 13 biljk z jako lepimi težkimi klasi. Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjskem sejmu dne 1. junija 1923 se je pripeljalo 315 svinj in 4 ovce. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 800—1000 K, 7—9 tednov stari 1200—1600 K, 3—4 mesece stari 2000—2800 K, 5—7 mesecev stari 3400—4500 K, 8—10 mesecev 4800—5500 K, 1 leto stari 6000 do 7000 K. 1 kg žive teže 90—100 K, 1 kg mrtve teže 115 do 120 K, 1 ovca 800—1200 K.

Pri Sv. Andražu v Slov. gor. se vrši dne 13. junija na Antonovo živinski in kramarski sejem.

Tržne cene v Mariboru. 1 kg govejega mesa din. 26—27.50, II 24—25, III 22—23, teletina I 24—25, II 24, svinjina: prašičje meso 35—40, salo 43. Kože: 1 komad konjske kože 175 din., 1 kg goveje kože 17.50—18.75, telečje 25, svinjske 7.50. Perutnina: 1 komad piščanec majhen 40 din., večji 45, kokoš 50—60. Krma: 1 q sladkega sena 150—200 din., ovsene slame 125—130. Kurivo: 1 kub. m trdih drv 170, mehkih 110, trboveljskega premoga 50, velenjskega 26.50, 1 kg oglja 2 din. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 8 din., št. 1 7.50 din., št. 4 7 din., št. 6 6.25 din., prosene kaše 7.50, ješprenjs 6—7, otrobov 2.75, koruzne moke 4.50, koruznega zdroba 5—7, pšeničnega zdroba 8.50, ajdove moke 8—9 din.

II. Poročilo o stanju hmeljskih nasadov pri nas in drugod. Zatec, dne 1. junija 1923. Stanje hmeljskih nasadov je deloma dobro, deloma prav dobro. V krepkih in zgodaj obrezanih hmeljskih je trta dorasla že do tri četrtine visokosti drogovi ali žice, je popolnoma zdrava in krepka, ter obljublja dobro letino. Pozno obrezani nasadi so slabjši, ker so bili deloma poškodovani po bolhaču. Nočna nevihta od 25. do 26. maja je polomila nekaj vršičkov. Okopavanje in trebljenje nizkih panog je končano; obsipavanje rastline se je deloma že pričelo, deloma se bo pa v kratkem izvrševalo. Vreme je ugodno vendar bi toplejše noči pospeševale razvoj rastline. Povprečna jutranja temperatura je znašala le 8 stop. R. — Tuintam se je že prikazala aphismuha — povzročiteljica hmeljske ušice — vendar ne v opasni množini. — Hmeljarsko društvo za Slovenijo.

Zatec, CSR., dne 26. maja 1923. Po binkoštnih praznikih se je povpraševanje po hmelju povečalo in vsled tega so se tudi dvignile cene za 50—60 K. Hmelj se je plačeval po kakovosti po 970—980—1000 K za 50 kg. Konečno razpoloženje in cene so zelo čvrste, cene celo naraščajo. Hmelj iz leta 1921 se je prodajal po 650 do 680 K za 50 kg. Vsa tukajšnja zaloga hmelja znaša približno 4200 stotov po 50 kg, kar bo komaj za kritje domačih pivovarn in za izvoz v tuje države. Stanje hmeljskih nasadov je v glavnem okolišu prav dobro; poganjki so 1—2 m visoki, krepki in zdravi. Bolhači se najdejo le še v nekaterih nasadih. Temu nasproti je pa

stanje v postranskih legah manj ugodno; rastlina je sicer že vzklila iz zemlje, vendar je komaj do 1 m visoka in slabotna. Tu se najdejo nasadi, katere je bolhač do golega uničil. Mokrote imajo nasadi sedaj zadosti. Oporitve vredno je pa dejstvo, da se je aphismuha — mali hmeljske ušice — v nizkih nasadih prikazala v večji množini. Če tudi za bodočo letino ni nobene nevarnosti, vendar vznemirjajo navedeni škodljivci hmeljarje že v toliki meri, da se že pripravljajo na njegovo uničenje. Od vremenskih razmer prihodnjih štirih tednov je odvisno, ali se bo škodljivcev pomnožil v velikem številu in ali bode tekoče leto res «ušivo», kakor se je že prorokovalo. Zadnje dni smo imeli hladno in mokrotno vreme, katero ni kaj ugodno vplivalo na razvoj hmeljske rastline. Hmeljarji si želijo toplega in solčnega vremena, posebno pa tople noči, kar bi bilo škodljivcu v pogubo. — Zveza hm. društev.

Hmelj. III. poročilo o stanju hmeljskih nasadov pri nas in drugod. Zatec, CSR., dne 2. 6. 1923. Razpoloženje in cene zelo čvrste; cene rastejo. Stanje hmeljske rastline je nadalje še prav ugodno. Po zadostni padavini in po hladnih nočeh je postalo prav toplo. Mnogo nasadov je prav čvrstih, enako razvitih in je trta v njih dorasla že 2—3 m visoko. Tudi v pozno obrezanih vrtovih se sedaj rastlina hitro dviga iz zemlje, vendar je pa ista mnogo slabjša od prvih. — Zalibog se je okuženje po aphismuhi posebno v nizkih legah zadnje 3—4 dni zelo širilo. Na nekaterih rastlinah se nahaja po 150 in še več muh. V višjih legah je okuženje manjše, vendar pa obče. Naglo pomnožitev mrčesa je povzročila hitra izprememba temperature; noči so hladne in meglene, kar pospešuje razmnožitev mrčesa. Povodom lanskega obiranja smo že trdili, da bode to leto «ušivo», kar se je zalibog uresničilo. Opasnost za prihodnjo letino je vedno večja in je malo upanja, da bi se tako silno okuženje po aphismuhi omejilo vsled naravnih dogodkov. — Mnogo naših hmeljarjev kupuje velike množine tobačnega ekstrakta in se pripravlja na škropljenje. Ker se dotok aphismuhe še ni končal, se bode s škropljenjem še nekaj dni počakalo. Mnogo je pa tudi hmeljarjev, kateri nočejo škropiti, ker so stroški preveliki in bi se pri obilnejši letini in lanskem, nizkih cenah isti ne povrnil. Okuženje hmeljnikov po aphismuhi vznemirja v največji meri producenta in trgovca in nestrpnost se pričakuje potek vremena v prihodnjih dnevih. Rastlina raste sicer krepko naprej, vendar se bodo posledice okuženja v neškropljenih nasadih pojavile v kratkem, ker jih škodljivci lahko uniči. — Zveza hmeljarskih društev.

Konserviranje sadja in vsakovrstne povrtnine za domačo uporabo. Spisal in založil Josip Zupane, okr. ekonom v Ptuj. Cena s poštnino vred 16 din. — Najboljši dokaz, kako se je ta knjižica našemu žensstvu priljubila, je dejstvo, da izide danes komaj po preteku 12 let že v četrti izdaji. G. pisatelj je svoje odlično delo vsestranski izpopolnil ter razširil z razpravami o delovanju glivic in bakterij, sušenju sadja, boleznih in napakah sadjevca ter o njihovem zatiranju, oziroma preprečenju. Novo je tudi poglavje o kisanju zelja in repe, ki bo dobro služilo osobito našim podeželskim gospodinjstvom. V kratki, jedrnat in poljudni obliki nas seznanja knjiga s sušenjem sadja in povrtnine, vkuhanjem in konserviranjem sadja, zelenjave, mesnin itd. v navadnih in patentovanih steklenicah, z napravo sadnih sokov in brezalkoholnih sadnih pijač. Sadni zdraz (želé), mezge, marmelade, sadne testenine, paste, siri, jagodna vina, likerji itd. se obravnavajo kratko in izčrpno tako, da si zamore vsakdo omenjene izdelke pripraviti brez posebnih stroškov tudi v najpreprostejšem gospodinjstvu. V poglavju o napravi sadjevca najdejo naši posestniki-sadjarji izborno navodilo, kako je ravnanje pri izdelovanju in pozneje, da dobimo okusno, trpežno in zdravo pijačo. Vspričo pomena racionalnejše uporabe sadja in zelenjave v današnji neprestano naraščajoči draginji je nujno želeli, da najde knjiga tople sprejem v vsaki slovenski hiši. — Josip Priol.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 78% dinarjev, francoski frank stane 5.42%—5.45 dinarjev. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1120 para, za 100 čehoslovaških kron 235—240 dinarjev, za 100 nemških mark 0.09—0.10 dinarjev in za 100 laških lir 395—399 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.90 cent. 1 centim je 1 para. Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 105 točk.

